

Med fokus på unga

En politik för goda levnadsvillkor,
makt och inflytande

Varför en ungdomspolitik?

The diagram consists of three main elements arranged horizontally. On the left is a large yellow arrow pointing to the right, containing the word 'Utmaningar'. In the center is a blue circle containing the text '13-25 år'. On the right is a large yellow arrow pointing to the left, containing the word 'Rättigheter'. The arrows point towards the central circle, suggesting a focus on the youth population.

Utmaningar

**13-25
år**

Rättigheter

Nyheter i ungdomspolitik

- Nytt ungdomspolitiskt mål
- Nytt ungdomsperspektiv
- Tre prioriterade områden:
 - ungas inflytande
 - ungas egen försörjning
 - ungas psykiska hälsa
- Tydligare koppling till EU:s ungdomsstrategi

Alla ungdomar ska ha
goda levnadsvillkor,
makt att forma sina liv
och **inflytande** över
samhällsutvecklingen

Ungdomsperspektiv

Mångfald individer
Stöddas i självständighet
Ha inflytande

Vilar på två ben:

- ungas egen röst
- kunskap om unga

Offentlig verksamhet som berör unga ska

- ha ett ungdoms-
perspektiv
- bedrivs med
utgångspunkt från
kunskap om ungas
levnadsvillkor
- ha tillgång till
kunskap om insatser
och metoder
- samordnas mellan
olika sektorer

Tre prioriterade områden

1

Ungas
inflytande

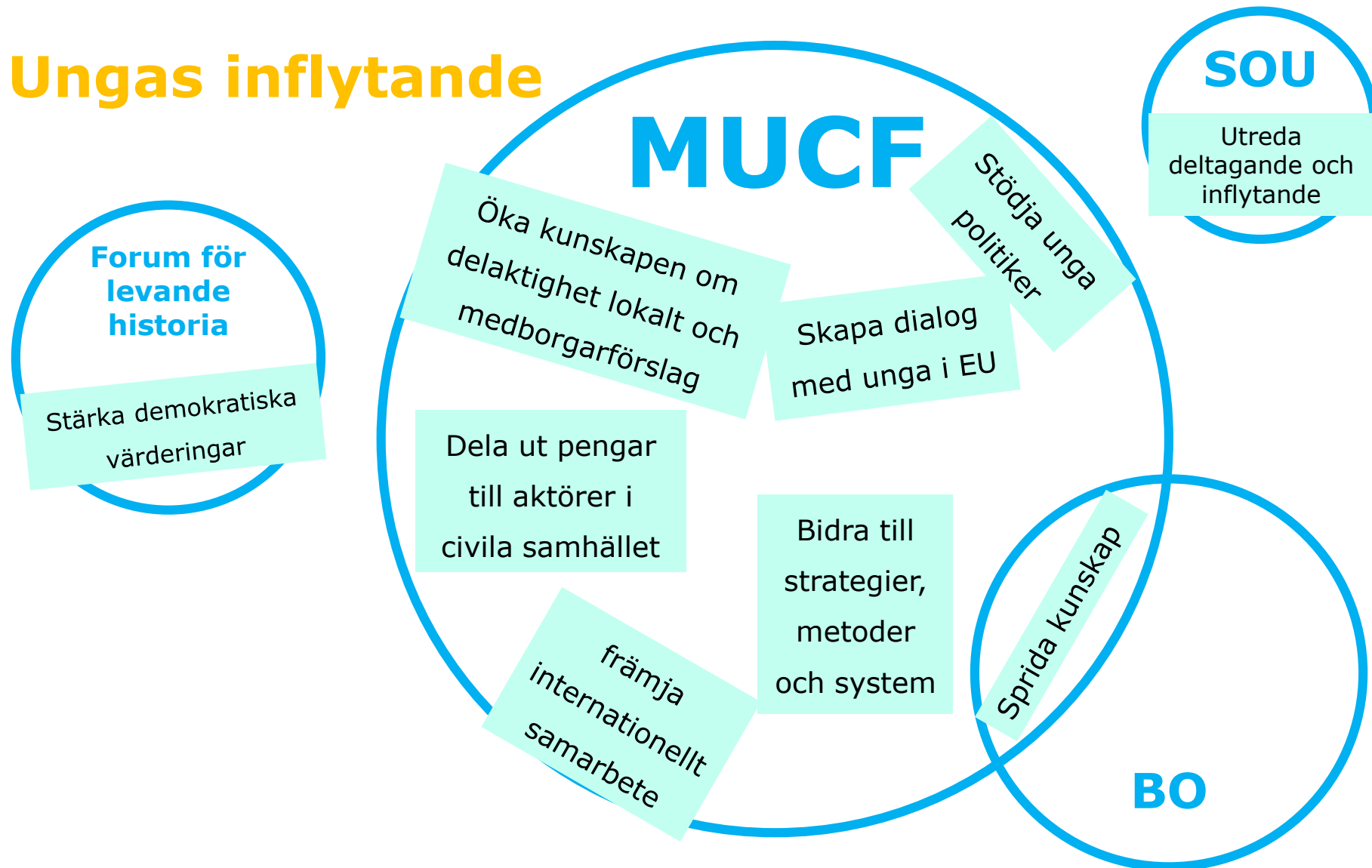
2

Ungas egen
försörjning

3

Ungas psykiska
hälsa

Ungas inflytande

Ungas egen försörjning

Erasmus +, med
flera insatser

Aktivitetsansvar
för kommuner

A photograph of four young people sitting on a dark wooden bench, viewed from behind. They are looking out over a body of water under a soft, hazy sky, likely at sunset or sunrise. The person on the far left is a woman with long dark hair, wearing a light-colored cropped top and light-colored pants. The person next to her is a man with curly hair, wearing a dark hoodie. The person next to him is a woman with dark hair tied back, wearing a dark top. The person on the far right is a man with dark hair, wearing a light-colored hoodie. The text 'Ungas psykiska hälsa' is overlaid in large blue letters, and a list of three points is overlaid in white text below it.

Ungas psykiska hälsa

Kartlägga ungas självupplevda psykiska ohälsa

Stärka psykiska hälsan hos unga utan sysselsättning

Motverka tvångsäktenskap, barnäktenskap samt hedersrelaterat våld och förtryck

Det ungdomspolitiska uppföljningssystemet

1

2

3

Indikatorer
(årligen/löpande)

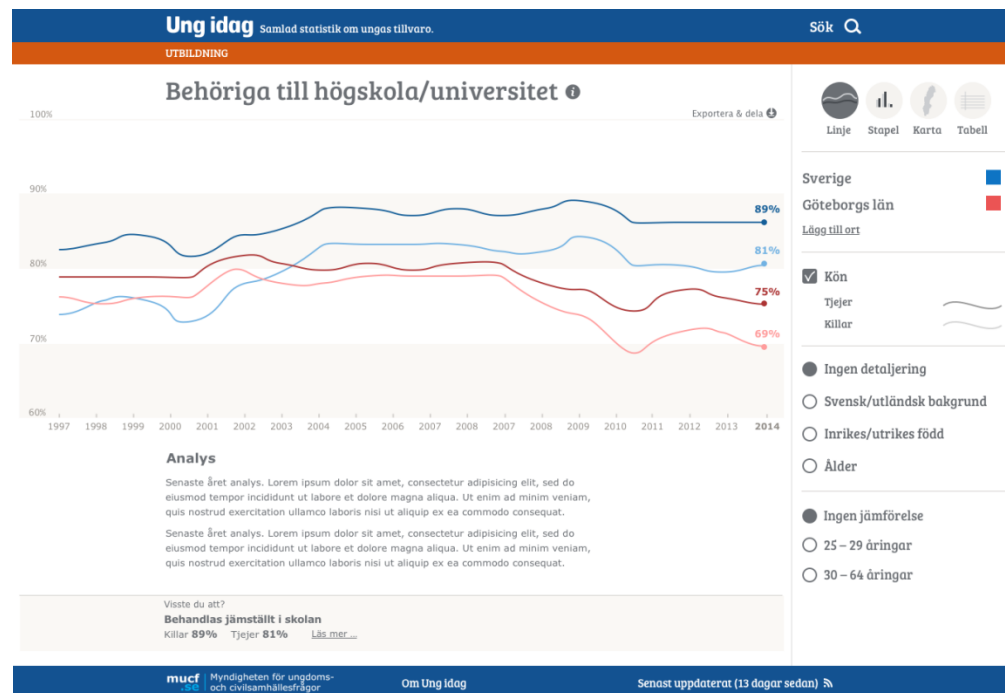
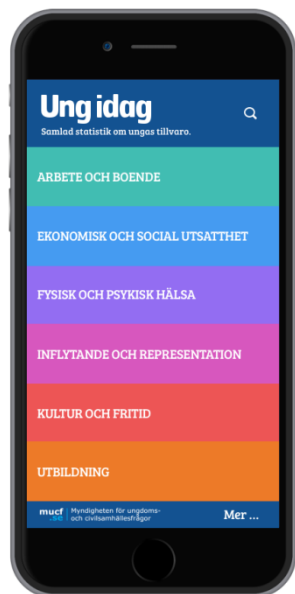
Fokus15 – sexuella och reproduktiva rättigheter
Fokus14 – fritid och organisering
Fokus13 – jämställdhet
Fokus12 – villkor för unga med funktionsnedsättning
Fokus11 – bostadssituation
Fokus10 – inflytande
Fokus09 – metoder för att bryta utanförskap
Fokus08 – utanförskap
Fokus07 – hälsa och utsatthet
Fokus06 – kultur och fritid
Fokus05 – etablering och försörjning

**Attityd- och
värderingsstudie
(2013)**

**Attityd- och
värderingsstudie
(2007)**

Ung idag – Databas

1

Indikatorsystemet - Ung idag

1

- Redovisar 56 indikatorer för ungas levnadsvillkor
- 12 myndigheter och Riksidrottsförbundet
- När möjligt:
 - Kön
 - Åldersgrupp
 - Inrikes och utrikes födda/utländsk bakgrund
 - Kommun- eller läns-/landstingsnivå

2

Fokus – tematiska studier

Fokus15 – **sexuella och reproduktiva rättigheter**

Fokus14 – **fritid och organisering**

Fokus13 – **jämställdhet**

Fokus12 – **villkor för unga med funktionsnedsättning**

Fokus11 – **bostadssituation**

Fokus10 – **inflytande**

Fokus09 – **metoder för att bryta utanförskap**

Fokus08 – **utanförskap**

Fokus07 – **hälsa och utsatthet**

Fokus06 – **kultur och fritid**

Fokus05 – **etablering och försörjning**

Attityd- och värderingsstudier

3

Enkät med slumpmässiga urval

Unga 16–29 år

Vuxna 30/35–75/80 år

2013

9000 i urvalet, 55/58 procents svarsfrekvens

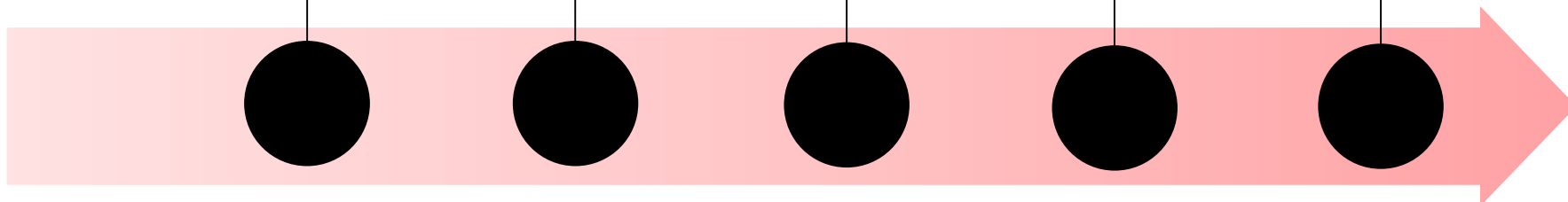
1993

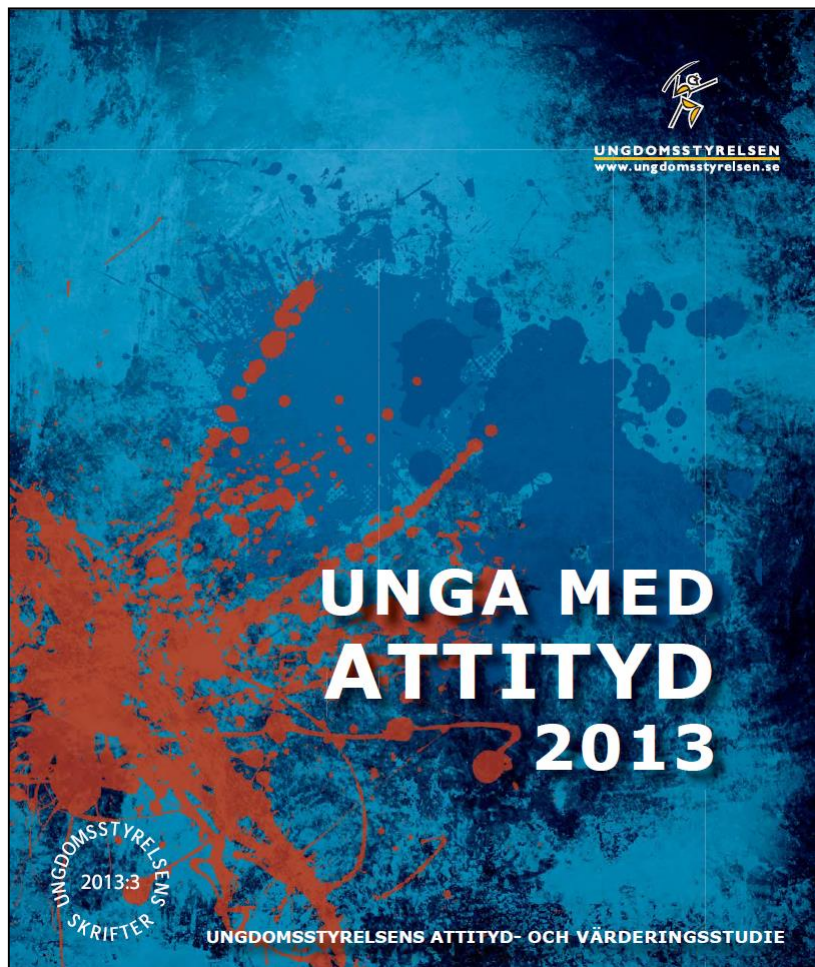
1997

2002

2007

2013

- Viktigt just nu och i framtiden
- Staten och medborgarna
- Samhällsintresse och engagemang
- Utbildning och sysselsättning
- Ekonomi, livskvalitet och hälsa
- Boende och mobilitet
- Fritid och föreningsliv

Vad är Lupp?

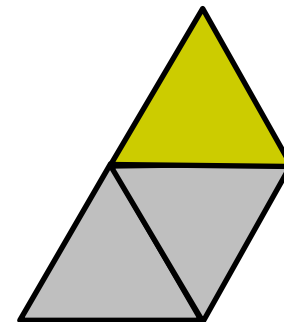
- Lokal **upp**följning av ungdomspolitiken
- Enkätverktyg för att få **kunskap om unga**
- Lupp speglar **den nationella ungdomspolitiken**
- Ett **Löpande arbete**
- Verktyg för att **förbättra ungas levnadsvillkor lokalt**

Lupp bidrar till att utveckla den lokala ungdomspolitiken

- **86%** menar att Lupp har **bidragit till förändringar** av den lokala ungdomspolitiken.
- **71%** anser att Lupp har bidragit till **sektorsövergripande samverkan** kring ungdomsfrågor.

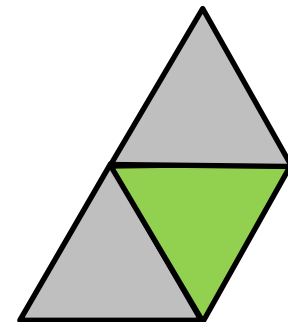
Analys – uppföljning – utvärdering

Statliga indikator-/uppföljningssystem

- Ungdomspolitikens uppföljningssystem
- Uppföljning av statens stöd till idrotten
- Kulturpolitiskt indicatorsystem (under utveckling)
- Folkbildningspolitiken (nytt system för utvärdering)
- Barnrättspolitik – indikatorssystemet Max 18
- Politiken för det civila samhället – civsam.se/uppfoljningsrapport
- Funktionshinderspolitik – uppföljning myndigheter och kommuner
- Jämställdhetspolitik (under utveckling)
- Folkhälsopolitik – stort antal indikatorer

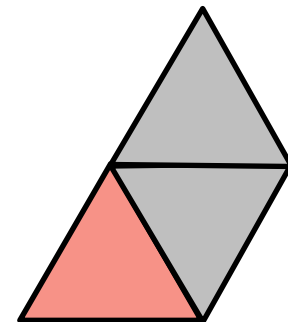
Analys – uppföljning – utvärdering

Kommunal verksamhet – studier/nycketal

- LUPP – lokal uppföljning av ungdomspolitiken
- Ung livsstil – forskningsprojekt ungas fritid
- Jämförelseprojektet 2007–2010
- Statistikdatabasen
- KOLADA – kommun- och landstingsdatabasen
- SKL:s anläggningsenkät
- Aktivitetskort på nätet
- Kommunranking

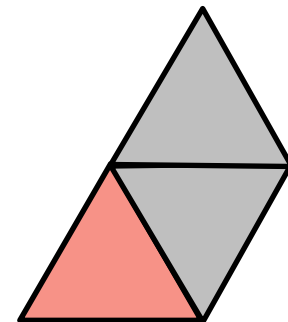
Analys – uppföljning – utvärdering

Analys/uppföljning verksamhetsområden

- Föreningsidrott
- Musik- och kulturskolor
- Studieförbund
- Folkbibliotek
- Ungdomsorganisationer
- Ungas mötesplatser

Analys – uppföljning – utvärdering

Analys/uppföljning verksamhetsområden

- Föreningsidrott

- Musik- och kulturskolor

- Studieförbund

- Folkbibliotek

- Ungdomsorganisationer

- Ungas mötesplatser

- Fritidsforum

- KEKS-nätverket

- KC – kunskapscentrum för fritidsledarskap

- Nackanätverket

- Förebyggande och främjande 2006 – 2008

- Kunskapsutveckling i dialog

Politiken för det civila samhället

”en arena – skild från **staten**, **marknaden** och det **enskilda hushållet** – där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen.”

”Inom **det civila samhället** verkar bland annat ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund, men även nätverk, tillfälliga sammanslutningar och andra aktörer.”

Politikens mål

Villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin ska förbättras. Detta ska ske i dialog med civila samhällets organisationer genom att:

1. Utveckla det civila samhällets möjligheter att **göra människor delaktiga** utifrån engagemanget och viljan att påverka den egna livssituationen eller samhället i stort,
2. Stärka civila samhällets förutsättningar att **bidra till samhällsutvecklingen och välfärden** både som röstbärare och opinionsbildare och med en mångfald verksamheter,
3. **Fördjupa och sprida kunskapen** om det civila samhället.

Unga stand-by väntar på mening

- **Vilka mekanismer** ligger bakom ungas samhällsengagemang?
- **Hur ska vuxenvärlden släppa fram deras potential och resurser** så att samhället ska kunna utvecklas till en rättvis gemenskap?

Grafik: Helena Shutrick

Fyra grupper av ungdomar

1. Omkring **sex procent** är **aktiva och politiskt engagerade**.

De har en stark tro på sin politiska förmåga och är aktiva i skolan och på internet.

- De resterade 94 procenten kan framstå som passiva, men under ytan **finns tre dimensioner**:

Fyra grupper av ungdomar

2. En stor grupp, 26 procent, är **oengagerade** och har inget intresse för politik.

3. De **desillusionerade** – 21 procent

- De undviker samhällsfrågor när de konfronteras och kan till och med hysa rent fientliga känslor för politik. De upplever sig som losers och frågan är vilka reformer som kan hjälpa dem.

Fyra grupper av ungdomar

4. unga **stand-by-medborgare** - 47 procent

- är minst lika intresserade som de aktiva, men engagerar sig inte formellt.
- De har stark tilltro till sin politiska förmåga, har positiva känslor för politiken och är rätt så nöjda med hur den svenska demokratin fungerar.
- De kan sammanfattas med begreppet "**unga stand-by-medborgare**", som ligger lågt men förbereder sig för ett aktivt politiskt engagemang.

Avvaktar meningsfullt behov

- **I. Duty – “I ought to!”**
- **II. Importance – “I have to”**
- **III. Recruitment – “I am wanted!”**
- **IV. Efficacy – “Yes, I can!”**
- **V. Effectiveness – “It works!”**
- **VI. Meaningfulness – “It gives something back!”**

Samla/ta fram kunskap

- Stöd till forskningsstudier + konferens
- Årlig uppföljningsstudie
- Civsam.se

Utveckla och stödja

- Dialog:
 - Partsgemensamt forum
 - Forum för det civila samhället
 - Koden för idéburna organisationers medverkan i beslut
- Nationellt myndighetsnätverk
- Utbildning, konferenser och seminarier
- Europa för medborgarna

Koden – Förbättra samverkan

Ett verktyg för att **stimulera till kvalitativa kontakter mellan idéburna organisationer och myndigheter** (offentlig sektor).

Huvudfunktion: **förbättra samverkan** i relation till politiska beslutsprocesser

Koden – synliggör processen

NIVÅER AV DELTAGANDE	STEG I DET POLITISKA BESLUTFATTANDET					
	Fastställande av agenda	Formulering	Beslut	Genomförande	Granskning	Omformulering
Partnerskap						
Dialog						
Samråd						
Information						

Koden i praktiken

- Verktyg för att **analysera och medvetandegöra** relationer Civ Sam – Offentlig sektor
- **Gemensam utgångspunkt**, referensram och terminologi
- Verktyg för att **planera** medverkan/aktiviteter
- Verktyg för att **utvärdera** samverkan

Exempel: Örnsköldsvik

RUNDABORDSSAMTAL

SPEED DATE

FRAMTIDSVRKSTAD

CAFÉ-MODELLER

OPEN SPACE

Nivå av delaktighet/ Deltagande i Örnsköldsviks Kommun	Kännetecken:	Innebär:	Exempel:
Medbestämmande/ Partnerskap <i>Gemensamma beslut och genomföra tillsammans</i>	Parterna tar ge- mensamt ansvar för alla beslut och ge- nomförandet	Kommunen och med- borgaren/medborgarna sätter dagordningen till- sammans. Har en över- enskommelse om vem som gör vad	Gemensamt besluts- fattande, arbets- grupp/kommitté
Dialog <i>Resonera</i>	Två- eller flervägs- kommunikation. Dialogen bygger på en fördjupning och att finna samför- stånd och en fort- satt gemensam väg	Möten och resonemang mellan kommunen och medborgaren/ medborgarna. Båda par- ter kan bjuda in till dia- log	Rundabordssamtal, open space, speed- dating, cafémetoder
Samråd <i>Får tycka</i>	Insamling av kun- skap, synpunkter och idéer	Kommunen tar emot information, synpunkter och kunskap	Framtidsverkstad, open space, café- metoder, webb, enkäter, fysiska möten
Information <i>Får veta</i>	Envägskommuni- kation, frågor och svar	Kommunen gör och ger informationen lättill- gänglig för medborgaren	Tidning/annonser, webb, trycksaker, media, öppna forum
Ingen medborgar- medverkan	Ansvaret ligger hos tjänsteman/ politiker		
Manipulation Dekoration	Medborgaren bjuds in utan att veta var- för, syfte och mål med deltagandet	Deltagare bjuds in en- bart för i ett syfte att det ska se bra ut och att till- fredsställa känslor hos arrangör och deltagare	Ungdomar bjuds in att delta men ingen har intresse av att lyssna på dem. Det är mest passande att de är med

Avvaktar meningsfullt behov

- **Bör jag komma in?**
- **Måste jag?**
- **Kan jag – har jag förmåga?**
- **Behövs jag?**
- **Går det?** - Är det ett effektivt sätt att delta som erbjuds eller är det bara ett parti som behöver medlemmar?
- **Vad ger det?** - Är det ett meningsfullt deltagande eller bara rituellt/formellt?

Ungdomspolitiska rådet

- Omvärldsanalysen inom ungdomspolitik
- Forum för regeringens dialog med ungdomsorganisationer

Foto: Colourbox

Samarbete med andra aktörer

- Kommuner
- Landsting
- SKL
- Näringslivet
- Civila samhället

Internationellt samarbete

- EU
- FN
- Europarådet
- Nordiska ministerrådet
- Barentsrådet

Förebyggande insatser

Universell prevention

är förebyggande insatser som riktar sig till alla. Insatsen tar inte hänsyn till hög- och lågriskgrupper utan syftet är att främja en positiv utveckling. Exempel på universell prevention kan vara information i medierna, förebyggande arbete i skolor som riktar sig till alla elever eller annat informationsmaterial som sprids brett.

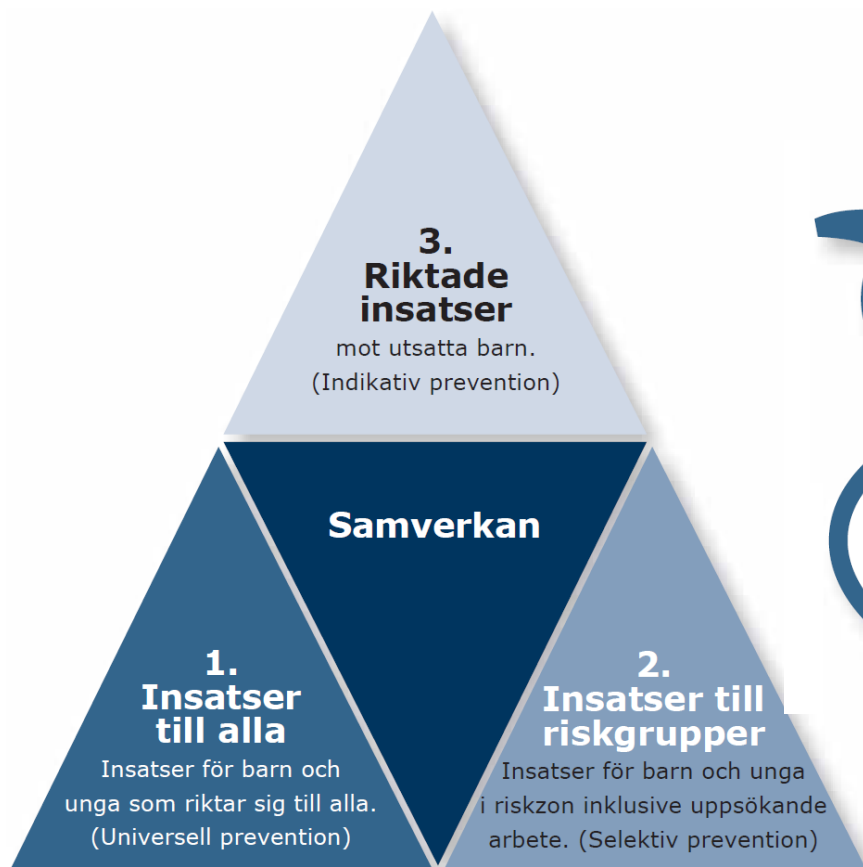
Selektiv prevention

är förebyggande insatser som riktar sig till undergrupper som har förhöjd risk att utsättas. Riskgrupper för att utsättas för sexuell exploatering är till exempel barn som tidigare utsatts för sexuella övergrepp eller våld i hemmet, tonåringar i hbtq-gruppen och barn som är placerade utanför det egna hemmet.

Indikativ prevention

är insatser som riktar sig till personer som redan har utvecklat ett riskbeteende eller finns i en riskmiljö. Det kan handla om påföljder eller behandlingsprogram för gärningspersoner och om stöd och behandling för redan utsatta barn och unga. Genom sådana insatser kan man förhindra att barn utsätts på nytt.

Förebyggande insatser i samverkan

Var befinner
sig din verksamhet
i triangeln?

I vilka
trianglar finns dina
samarbetspartner?